Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 385 ԻԶՄԻՐ 9 22 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1910 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

طاشينات
ارمنجه يومى غزته
صاحب امتيازى: هرانت مامورليان: ازمير

"TACHINK,,
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԿ.	ՎԵՑ.	ԵՌ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20Ղ.ոշ
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱԼԱՏԱ	80	40 Ղ.ոշ.	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	13 ֆր.	

Նամակներ պէտք է ուղղել «ԴԱՇԻՆՔ»ի Խմբագրութեան
Rédaction du journal Arménien
«TACHINK» — Smyrne

Չի հրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր

10 ՓԱՐԱ

Աջգաւին „Փոռք" մը

Քանի՛ կը զանուիմ Սմբրնիկի սրահին մէջ «Լէպլէպիճի»ի յաջորդական ներկայացումներուն, այնքան կը մեծնայ մտքիս առջև հանդուցեալ Զուհաճեանի արուեստագիտական կերպարանքը։

Անիկա յաճախանք մը կը զառնայ ինծի, ուրուականի մը պէս կը հալածէ զիս, անտեսուած, անիրաւուած, մոռցուած մեծ հոգի մըն է որ կարծես հո կը զառնայ իր յաւիտենական հանգիստի կայանէն ու մարզկային, կամ աւելի ճիշդ, ազգային ապերախտութեան ցաւագին մեղադրանքը կը զարնէ երեսիս...

Բայց, բարեկամնե՛րս, այս «Լէպլէպիճի»ն հեչտալի, հրաշալի բան մըն է իրրև երաժշտութիւն, և անկէ զատելով Զուհաճեանի միւս գործերն ալ արուեստագիտական գեղեցկութեան անզիտուած գանձ մը կ'ենթադրեն։

Ոճի՛ր մըն է մեզի համար կորուստի մատնել այդ գանձը, որ մեր չքաւոր ազգին ամենամեծարժէք փառքերէն մին լլլալ սահմանուած է։

Եւ—ուր մեծ հեգնութիւն — օտարներն են որ մեզ գիտակցութիւնը կուգան մեզի, կը տեղեն մեզ անզրազատնալու այս մասին։

Իրա՛ւ որ, աննկուելիօրէն ապերախտ է եղեր մեր նախորդ սերունդը, որ Զուհաճեանն ու իր գործը ճանչցաւ մեծ մասամբ։

Մենք մեղադրելի չենք, որովհետև չէինք գիտեր, մեզի չէին ըսեր պէտք եղածին պէս, ու չէինք կրնար երեւակայել որ երաժշտական այսպիսի հոյակապ տաղանդ մը արտադրած է մեր զժբաղդ ցեղը։

«Լէպլէպիճի»ի ներկայացման միջոցին, հակառակ խաղին գուարթութեանը, չես գիտեր ինչ անբացատրելի յուզում մըն է որ ծայր կուտայ մեր ներսիդին, կը խռովէ մեր արտեւն ու փզձկումի արցունքներ կը բերէ մեր աչքերը։

Երբէք Արեւելքը այսքան ազուոր երգած չէ՛, և մտածե՛լ որ Հայ մը լլլայ Արեւելքի հոգիէն այս պաշտելի երգերը, այս զգլխիչ դաշնակութիւնները զուրս հանողը։

Հաւատացէ՛ք ինծի, Զուհաճեանը տանկնանկ միջակութիւն մը չէ՛, անիկա եւրոպական լաւագոյն fonfoqiphonներուս չարքին զետեղուելու տաղանդ մըն է։ Իր երաժշտութիւնը, արուեստի ու զգացումի գերազանց զուգաւորում, հիւտանք մը, թովանք մըն է ամբողջ։

«Լէպլէպիճի»ն արեւմտեան ամենէն խստապահանջ հասարակութեանց առջև ալ երէկ պէտք եղածին պէս ներկայացուէր տարակոյս չունիմ որ ահագին յաջողութիւն պիտի գտնէր։

Հապա ի՞նչ պէտք է ըլլան Զուհաճեանի միւս գործերը, մանաւանդ Ջիվիրէն, որուն համար այնքան խօսուած է առիւնով, զոր Զուհաճեան չի կրցաւ բնաւ հանել, և զոր ինքն իսկ կը նկատէր իբրև իր գլուխ-գործոցը։

Ջիվիրէի ձեռագիրը կը մնայ եղեր Զուհաճեանի զաւկին մօտ, որ փարիզ կը գտնուի։

Հիմա, կը խնդրեմ, որ ուշ տաք բան լիքիս։

Առաջադրութիւնն է ի վեր այնքան մանրմունր բաներու համար յանձնախումբներ, ընկերութիւններ կազմուեցան։ Չէ՞ր կրնար ըլլալ որ գեղարուեստասէր ու ազգասէր հեցիկ Հայերէն յանձնախումբ մըն ալ կազմուէր Զուհաճեանի գործը վերարտադրելու, լոյս աշխարհ բերելու համար։

Առիկ աւելի վայլուն միջոց մը պիտի գտնէր Հայն ինքզինքը պատուելու, վառաւորելու, ազատութեան այս չրջանին։

Եւ առոր համար անհրաժեշտ եղած մէկ քանի հազար ոսկին մէջտեղ դնելու չօժար հարուստ մը կամ հարուստներ պիտի չգտնուի՞նք։

Չհաղութիւն մը չէ՛ ասիկա, ա՛ոք թեստի, զոր պիտի ընդունին։

Զուհաճեանի գործը — «Լէպլէպիճի»ի երեք հատորներէն զատելով—կրնայ հրատարակուիլ իսկ անոնք որ պիտի գիտնային ձեռնարկել զայն արժանաւորապէս բնաւ հանելու։

Մեղք մը, ամօթ մը պիտի ըլլայ, մնայ հարցը, խօսուլ, որ այսպիսի գիտցող հայ տաղանդ մը անգիտութեան տուներուն մէջ թաղուած մնայ։

Ասիկայ ուրի՛շ տեսակի դատապարտութիւն մըն է ազգին դէմ—գործածելու համար բառ մը, որուն այս միջոցիս չատ կը վարժուին կոր նորէն հայ ականջները։

Ազգային, գուռ, նուիրական, անմահական «փառք» մըն է, որուն վրայէն կը հրաւիրեմ ձեզի մկկի հրել մտաց-մին և արացուիմին տապանաքարը....

ՍՈՒՐԷՆ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆ

ԹԷ ԻՆՉՊԷ՞Ս ՊԷՏՔ Է ԸՄԲՌՆԵԼ ԱԶԳԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆԸ

Շատ ժամանակ չէ որ հայ իգական սեռը լուսաւորութեան այս գարուն մէջ կրցաւ փիլ մէկ չատ թեթեւութիւն հին նախապաշարումներու լուծը և մտածել երկար տասնեակներէ իվեր անտեսուած ու կոխկրտուած իր սեռական իրաւունքներուն վրայ։

Դեռ հազիւ հայ կինը լսեց հաւասարութեան, իրրև մարդ ազատ մտածելու, անկախ ապրելու ու գործելու գազափարի մասին, ուսումն գարմանալի չէ՛ երբ իրեն համար բացարձակապէս դեռ նոր կեանքի մը սեմին առջև՝ ինքը տակնուվրայ եղաւ և սկսաւ ընդմիտելով ճշմարիտ ազատամտութիւնը իրմէ պարզ տգիտութիւն, հետեւարար և դէպի կորուստ։

Նա դեռ անկարող գտնուելու ազնիւը՝ անազնիւէն, ճշմարիտը՝ սուտէն իր մտքի զարգացման սահմանափակ վիճակին պատճառաւ, բնական է պէտքը ունէր ուղիղ ճամբան իրեն ցոյց տուող անչահախնդիր, ազնիւ առաջնորդներու, և չատեր, առաջնորդ անուններն տակ ազան կինը կրնային անդունդը նետող ճիւաղներ, միմիայն իրենց սանձարձակ հաճոյքներէն բան մը չի կորսնցնելու համար։

Հիմա որ բաւական փորձառու եղաւ հայ կինը, բաւական ճանչցաւ աշխարհն ու մարդիկը, պէտք չէ՛ բացարձակապէս իր ճակատագիրը վատահի զօրաւոր սեռին. արդէն տակ նոյն ատեն է իրեն համար և կը նշանակէ անկարողութիւն և ակարութիւն. հապա ինքը անձամբ պէտք է ձեռք առնէ իր կեանքին դեկը և վարէ ինքզինքը իր մտքին ու սրտի սեփական ուժերով, ինչն իրմէ պէտք է փնտռէ ու գտնէ ազնիւ ու օգտակար ճամբան, որը պիտի բարձրացնէ իր հոգին, և տակ դժուար չէ՛ գանի որ ինքն ալ ունի խորհող միտք մը, զգացող սիրտ մը և մանաւանդ զօրաւոր խիղճ։

Ժամանակ մը իվեր ազատատենչութիւն անունին տակ գործածեցան ու կը գործածուին դեռևս այնպիսի վիճակարի տգեղաթիւններ, որոնք պարզապէս վիրաւորանքներ են ազատատենչական գաղափարին դէմ. և առոր պատճառը ոչ այլ ինչ է եթէ ոչ սխալ ըմբռնումը այդ գաղափարին։

Եւ արդէն դի՛ չէ՛ չարունակուի այդ սխալը, և ազատամտութիւնը վայրենի ախորժակներու գոհացումին մէջ չի տեսնուի, կամ զանոնք ծածկող դիմակ մը չդիտնուի, մինչ պիտի փորձենք կրցածնուս չափ որոշակիացնել անոր սահմանը, առիւ գուբս ազատասիս անուններն տակ ապրողը կոչելով խարդախ ու կեղծ։

Առաջին օրէն երբ կլսկսի մանուկադիմակ դատախարակութիւնը, պէտք է սկսի նաև ազատամիտ ներշնչումները ապնոր համար։ չի՛ կաշկանդել զինքը իր ճաշակներուն, իր մտածումներուն ու զգացումներուն մէջ —ջանալով ուղղել անչուչտ ինչ որ կը տեսնուի բուռն ու վնասակար անոր բնաւորութեանը մէջ— վասին դի տակ կրնայ գժրազոյնին և վերածայնել անոր ազատան. այնպէս որ երբ նա արդէն հասնի փիլ մէկ չատ հասկնալու ու գտնելու տարիքին՝ կարենայ մտքատիլ ամեն անոնց դէմ՝ որոնք կուզեն նոյն ուսման փաղցրութենէն զրկել զինքը։

Երկրորդ՝ իր կեանքի նպատակը չընել միմիայն ամուսին մը գտնելը—թէպետ գա՛ ազատ աղերսն մէկը բռնէ կեանքին մէջ, քանի որ առանց կենաց ընկերի մը կեանքը կը զառնայ չատ չոր ու տըխուր—այլ չանալ իսկել մը տեղծելու իրեն համար, և բարձրութեամբ ու սըրտութեամբ. վարած իր խոհեմին, տակի տակ առնելով կարգ մը ծխուած նախապաշարումները, «ինչ պիտի ըսեն» ի «ինչ պիտի մտածեն» ի տղուչ երկիւղները, հաստատամտօրէն աչխատիլ անոր իրագործմանը համար, նոյն իսկ եթէ աչխարհ մը հակառակելու ըլլայ իրեն. և եթէ բազդը իրեն դէմ հանէ իր բնաւորութիւնը, զգացումները, գաղափարները բաժնող սրտի ընկերը, սրուն կրծպատեր, կապուիլ անոր հաւատարմօրէն հոգւով, և աչխատիլ միասին ապրելու օգտակար կեանք մը, գաղափարի կեանք մը, և թող վըստահ ըլլան թէ՝ ամենէն գժուարին ճամբաները կը հարթուին իրենց առջև և վուչտերը վարդերու կը փոխուին եթէ միայն կը սիրեն զիրար, ու կը քաջալերեն նպատակի մտածելու ատիքին՝ կարենայ մտքատիլ ամեն անոնց դէմ՝ որոնք կուզեն նոյն ուսման փաղցրութենէն զրկել զինքը։

Հակառակիլ՝ ծախու ապրանք ըլլալու տար վիճակին դէմ, որը տեղծեր են ծըննդեան, և գնա կը չարունակուի մատնանշող գաւառներու մէջ, տակ ամենէն անվախկ և անբարոյական վիճակն է, որմէ պէտք է զգուշանաք երես գարձնել։

Աւել տակաւին ըսել չենք ուզեր որ ծըննդեան համաձայնութիւնը կամ անոնց խորհուրդը բացարձակապէս պէտք է անկարևոր նկատել կամ արհամարհել ամուսնութեան ծանր խնդրոյն մէջ, քա՛ւ լիցի։ Երիտասարդուհի մը որքան ալ ըլլայ չուտակ տեսնող, փորձառու, մարդ ճանչցող, կրնայ ընտրութեան պարագային սխալիլ, չատ անգամ ճակատագրական հաղնուած մը, սիրուն և հրապուրիչ գէմք մը կրնան կուրցնել ամենէն տեսնող աչքերը, ուսուի ծըննդեան ու տատապանքի ժամանակներուն մէջ որոնք պիտի գան ու անցնին ապահովապէս իրենց դլխէն երջանկութեան օրերուն հետ։

Հակառակիլ՝ ծախու ապրանք ըլլալու տար վիճակին դէմ, որը տեղծեր են ծըննդեան, և գնա կը չարունակուի մատնանշող գաւառներու մէջ, տակ ամենէն անվախկ և անբարոյական վիճակն է, որմէ պէտք է զգուշանաք երես գարձնել։

Աւել տակաւին ըսել չենք ուզեր որ ծըննդեան համաձայնութիւնը կամ անոնց խորհուրդը բացարձակապէս պէտք է անկարևոր նկատել կամ արհամարհել ամուսնութեան ծանր խնդրոյն մէջ, քա՛ւ լիցի։ Երիտասարդուհի մը որքան ալ ըլլայ չուտակ տեսնող, փորձառու, մարդ ճանչցող, կրնայ ընտրութեան պարագային սխալիլ, չատ անգամ ճակատագրական հաղնուած մը, սիրուն և հրապուրիչ գէմք մը կրնան կուրցնել ամենէն տեսնող աչքերը, ուսուի ծըննդեան իրենց առջև չատ տարած, փորձառու, լուրջ և պզտիկ ուհիներ մը բարոյական կեանքը փնտռել, սիրել։

Այն տուն միայն ծնողքին չանսալուն մէջ իրաւունք մը կը կենայ, երբ անոնք կուզեն իրենց աղջիկ զաւակներուն ընտանութիւնը անձնական չահերու և նպատակներու հետ կապել, կամ գրամի համար անոնց ժատաղ կեանքերը կաչկանդել չսիրուած ու արհամարհուած փեսաներու հետ։

Ամուսնութենէն հապը, երբ տուի կատարուած է, ու պէտք է կատարուած ըլլար փոխադարձ սիրով ու համաձայնութեամբ, իրար խարկը, իրարու զաւաճանելը, իրար խոզուլը անբարոյականութիւն է։

Այն պարագային միայն ազատամտութիւնը պիտի թռչատրէր երկու կեանքի ընկերներու իրարմէ զատուիլը, երբ իրարու համար չար, անտանելի ըլլային, բացարձակապէս անհամաձայն բնաւորութիւններով, բայց տուի բնաւ ներկին չէ ամուսնութենէն հապը տեսնել, քանի որ նչանաձութեան չրջանը կայ, որուն մէջ անոնք պարտական էին զիրար ուսումնասիրելու, իրարու բնաւորութիւն քննելու, քրքրելու, համաձայնութեան չգալու պարագային իրարմէ բաժնուելու։

Երբէք արդարացուի չի կրնար նըկատուիլ այն սկզբունքը թէ՝ «Աչքը տեսական զգացում մը չէ»։

Անտանական կեանքով ապրողներուն, անտանական ախորժակները փոփոխութեան պէտք զգան դուչ, բայց մարդկային կոչուած է սրտի, հոգւոյ, մտքի կեանքովը ապրելու գլխաւորարար, և այն ամուսինները երբ պիտի չապրին սըրտի կեանքով, անոնց ամուսնութիւնը կը նկատուի իրաւամբ անտանական միութիւն մը, որը կրնայ հազար անգամ քակուիլ ու կապուիլ հանդիպողին հետ, ինչ որ ազատամտութիւն անուանին տակ երբէք չի կրնար իյնալ։

Առն ու կնոջ հաւասարութեան սկզբունքը, երկու սեռերու համար ալ հաւասարապէս աչխատութեան իրաւունքը, ճշմարիտ ազատամտութեան է՛ն չէչտուող մէկ պահանջն է, որը անտեսուած է գըժբաղդարար դեռ մեր մէջ գարաւոր նախապաշարումներու հիմնովին ջախջախուած չըլլալուն պատճառաւը, և չատ գարմանալի է որ զօրաւոր սեռը աւելի հակամէտ է ստնձարձակ սկիրտու և անատակ միութիւններու բրօթալանոը յատաջ տանելու տարօրինակ նատնդով քան երկու սեռերու հաւասարութեան, և աչխատութեան սկզբունքը գործնական հողի վրայ դնելու։ Երբ գործը հասնի ցանկալի կէտին, արդէն անանք ամեն ջանք և գործ կը դնեն որ կինը մնայ միչտ իրենց լուծին տակ, իրենց երեսէն վար կախուած, իրենց հաճոյքներուն դերի, անկախ, ազատ, իր սիրական ճակատագրին տէրը ըլլալու փառքէն և ուրախութենէն յաւէտ զրկուած։

Ուրեմն ազատամտութիւնը չի ներեր որ իր անուամբ մերձ միչտած անբարոյականութիւնները գործուին։

Ազատամտութիւնը երբէք իրաւունք չի տար սանձարձակ քակուլու չարին ճամբուն մէջ։

Ազատամտութիւնը երբէք չի ընդունիր չի միջոցներ՝ վատ նպատակներու հասնելու համար։

Առոր կիրքերու գոհացում տալը, սանձարձակ անառակութեան կեանքը՝ ազատամտութեան անունով, պղծել է զայն։

Ազատամտութիւնը կը կայանայ չատ բարոյականութեան սահմանին մէջ ազատ ապրելու, ազատ մտածելու և ազատ գործելու մէջ։

Ազատամտութիւնը կը վռնտէ գարաւոր նախապաշարումները, որոնք իրա-

ւունքները կը հաստատէ և իրեւ մարդկակ ապրելու օրէնքը կը նախատրաստէ։

Այն կիները միայն իրաւունք կունենան «ազատամիտ» անուանին, որը լուրջ զարգացում ստացած, լայն գաղափարներով օժտուած և հաստատուն կամքով մը սպառազինուած են իրենց ընդունած ընկերութիւնները պաշտպանելու համար, եթէ անոնք ուղիղ դատողութեան և գուտ ճշմարտութեան վրայ հիմնուած են, չափի փոխելու պէս դիւրութեամբ սկզբունք փոխելը՝ թեհնամտութեան և աչքառութեան ապացոյց են։

Թէ ինչպէս ըմբռնած են ազատամտութիւնը ցարդ մեր քիչ չատ զարգացած համարուած ու նորոպայ տեսած Հայ կիները, այդ՝ ուրիշ անգամ։

ՄԱՌՈ ՊԻՅԼԻՐԵԱՆ

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՅԱՒԵՐ

(Շար. նախորդ թիւեն)

Կիլիկիոյ ինքնավարչական հերոսներու Դիւզին մէջ տեսարանները այլատեսակ բայց ալ նուազ ցաւալի են։

Դէմդ՝ կեղտոտ առաջին Չ. Մարզուանցին սրտի կսկիծով մը և քիչ մըն ալ զայրոյթով կը խօսի քահանայութեան կալվածներուն և սրկոսնիներուն վրայօք. երբ կը ճառէ քահանայից վերամուծութեան համար, վստահ է թէ դատը պիտի չկոր։ Այն կը պատմէ Տէր Ռուբէնին (վերաժուռնացած Ծովէ. էֆ.) արդիւնաչատ գործունէութիւնէն. կը գովէ զայն իրը ժողովրդասէր, անկեղծ հաւատով ու ոչխատող քահանայ մը. իրաւունք կ'ուտայ անոր, քանի որ ան երիտասարդ էր. ընտանեաց ակը և իրը մի մարդ ոսկեղօտած էր պատուատրուակս ապրիլ և ապրեցնել իր խնամեաց յանձնուած չորս-չօճուխնոցին, Ապրիմ Տէր. Ռուբէն, անբասրեալ քահանայ մը իրրեւ — որմէ բաւական չատ մեծան ունինք — պատուաւոր ընտանիքի մը հայր իրրեւ չատ ու չատ գերելի է ու օգտակար։

Տ. Ռուբէնի վերամուծնութիւնը Չ. Մարզուանի հայութիւնը զրկուած է կարող ու բանիրուն տէրտէրէ մը։ Ապդ. գործեր երեսի վրայ ձնացած են. թէև ջանք մը կայ առաջդիմութեան, բայց եթէ պակսին առաջնորդող, զեկավարող ձեռքեր արդէն գործը ամլութեան դատապարտուածէ, ըսելս իսկ մեր քէօնա տէրտէրներէն ո՛չ մի բան սպասելու ենք։ վարժարանին չէնքը կիսատ ձնաց, միացեալի հետ համաձայնութիւնէ խզուեցան.(1) Թաղը կազմել չհասալ վիճակ մը ունի ևն. ևն.։

(1) *Միացեալի նման ընկերութեան մը վարժարանին տարի մը չարունակելէ վերջ դադրիլը պատուարեր բան մը չէ, եզրակացութիւնս այն եղած է թէ միացեալի ո՛չ գոհացուցիչ ուսուցչաց ընթացքը երկուստեք ցրտութեան պատճառ մը տըւած է։*

Մանրամասն լուսարանութիւններ ի հարկին կրնայ տրուիլ մեր կողմէն։ Տնազգիք իրենց չանքերով վերաբացած են վարժարանը աւելի կարող տարրերով։

Թո՛զ որ, Չ. Մարզուանցիք ու բարեսիրական հայութիւնը տաժին, իսկ մեր հայրապետներու օրէնքը անզուժելի ըլլայ։ Տր. Ռուբէնի նման ժրաջան քահանաներ լան իրենց բաղդն ու օրը, կարողներ ևս քաչուին խոշտանգներու այդ սպարէզին և Եկեղեցին միայ ձայ, անոգ ու մղոտ տպաւորներու ձեռքը... որպիսի հայրապետներուն քկիքը գայ։

Կրմնարանի մէջ Չ. Մարզուանի Ազգ. Որբանոցը կարեւոր գիրք մը գրուած է, երկու հարիւր սեմուսնէ աւելի երկտող որբեր կը վայելեն ծնողական գուրգուրանք ու հոգածութիւնք, և առողջ զարգացում։ Այժմ նեղ պիւտճէի մը մէջ չամրուած անթիւերի խնամք, Տեսուչ Գ'եր. Փաուէն Ծ. Վրդ.ին աքնաչան աչխատութեանց և կանխահոգութեանց արդէնքն են։ Շնորհաւորելի է Հայը Փաուէնը, և արժանի կիլիկեցւոց չնորհատարաուութեան։ Որբերը երեք տարի Տէլի-Օղլան ամարանոցին պատօրակ ու կենսատու զով ու առողջարար օդը, քաղցրահամ խաղողը կուչտ ու կուտ վայելէլ միջէ հրաչայտ աչքերով և խնձորագոյն երեսներով վերադարձան և տեղաւորուեցան իրենց բնակարանը։ Ցոյս մեծ աչխատութիւնք թէ՝ հերկոյ տարեչրջանը սպառուած տրուիներ պիտի տայ տոկոսօք։ Սնոյնպէս մէջ ալ յատկ ընտրուած և կարեւոր պաչտօններու կոչուած անձինք հետացուցած են. և կարող անձեր ընտրուած են։

Չ. Մարզուանի Որբանոցին Տեսչութեան կապուած Հասան-Պէյլիի Որբանոցին համար ալ նորը կրնանք ըսել։ Ամենակարեւորը Պոլսէն զալիք Տնօրէնն է որուն կ'սպասին անձկանօք։ Տեսուչ Հայր սուրբը մօտերս Հասան-Պէյլի գնաց որբանոցի վերաբերեալ կարեւոր գործոց կարգադրութեամբ զբաղելու համար։

Հասան-Պէյլիի եկեղեցա-կրթական գործերը խեղճ ու կրակ վիճակ մը ունին, հոս ալ մարդու պակասը մեծապէս զգալի է, չորս հարիւր տնուոր գիւղի մը եկեղեցին ու վարժարանը միակ են։ Ջժոզոմութիւնը զերար չի հաւնիր, կամզոլիկոսարանը անտարբեր է, ժօտ են այն օրերը որուն բազդակից եղած են Էկպէդ ու իւր աչխատակցայք։

Վերջապէս, յարգելի ընթերցողք, կիլիկիոյ անհուն ցաւերն գրել ու հասկընել անկարելի է, զուլումներու ու խեղճութեանց ամենատակաւին հետ նկարայ և գալիք բարոյական անկումներու համար խնդրեմ պահ մը մտածեցէք...։ Ազգն ու անոր վարիչները սա բացի-դոցի խնդիրը մէկ կողմ թողլով հարիւր հազարաւոր խեղճերու կեանքին ու հոգւոյն սպառնացող վտանգն իրենց օրակարգն անցնին, արդիւնաւէտ որոշում մը և անոր գործադրութիւնը ապահովող պայմաններ տրամադրելով։

Ս. Յ. ԲԷՕՇԿԷՐԵԱՆ

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Պոսթընի և Միացեալ Նահանգաց «Դաչինք»ի ընդհանուր գործակալն է Տիար Համազասպ Բարսեղեանեան, որու կրնան դիմել բաժանորդագրուիլ փափաքողք, ինչպէս նաև վճարել իրենց բաժանորդագրութիւնները։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Միացեալ Նահանգներու ընտրութեանց գործը, որ տեղի ունեցաւ վերջերս, աւելի քան սպասուած արդիւնքը տուաւ։ Յաղթականը միաց դեմոքրատներուն կողմը։ Դաչնակցական Ամերիկեան մէջ դեմոկրատները կը ներկայացնեն 50 ձայնի ա-ռաւելութիւն մը, ինչ որ կը նչանակէ բացարձակ մեծամասնութիւն դրաւելիք դիրքերու։ Դահլիճը 221 դեմոկրատներ կը հանէ 170 հասարակապետականներու դէմ։ կը կանխատեսէ որ Ակնատի մէջ ալ 12 հասարակապետականներու դէմ 26 դեմոկրատներու ձայներ պիտի հնչէ և այսպէսով պիտի չհիչխատուի հասարակապետականներու դիրքը։ Արդէն 15 վիճակներու դեմ մրցում կատաղարիչներ ալ կան աւելի։ Հասարակապետականներու հակառակորդները այժմէն իսկ կը յայտարարեն իրենց ընելիքները, իրենց առաջին գործերէն մէկն ալ պիտի ըլլայ մաքսային գործերուն մէջ ներմուծելիք փոփոխութիւնը։

ԴԵՐՄԱՆԻՈՅ Խոլն քաղաքէն Ամերիալիթ թերթին կը գրեն որ նոյն տեղին կառավարչութեանց ձեռք առած քաղաքական վաճառականոյներուն հաստատման գործը մեծ չչդողութեամբ կը պահպանի։ Բազաքապետութեան ի վաճառ հանած ձիհնդէնը քանի մը ժամէն սպառած է, հակառակ անոր որ գնո հաւրիւրաւոր խնդրարկուներ ուչ մնացած ըլլալով ձեռնունայն վերադարձած են։ Միջոց ձեռք առնուած է որ ձիհնդէններու վաճառման գործը աւելի ընդարձակուի։ Միւս կողմէն որպէս կենդանեաց միսը չուտով վաճառքի պիտի դրուի անմիջապէս որ Տանիմարքայէն եկած կովու միսի մեծ-կակ քանակութիւն մը սպասուի, այն պիններով որ կը ծախուին մսավաճառանոցներուն մէջ։ Բազմաթիւ վաճառանոցներ, զվխաւորարար սարբեր տեղերու ֆապրիքանները. վճռած են Լսանէի քաղաքապետութեան օրինակին հետեւիլ և առօրեայ վաճառքի գնել որպէս միսերը և ձիհնդէնները։

ԱՆԳԼԻՈՅ Բլամօրական կոչուած հանքավայրին մէջ քանի մը հազիներ առաջուան չատ կանուխէն սկսած մտած են հանքահորերուն մէջ, որպէսզի ուտելիք հասցնեն գործադուլներու պատճառաւ հոն քանի մը օրերէ ի վեր բանտարկուած և անսնուն թողուած 300էն աւելի ձիերուն։ Օգնութեան հասնողները լամբերու օգնութեամբ արդարև մտած են հոները, կիսով չափ ջրով ողողուած և տղմատ-մամաւ վիճակի մէջ, ջանք չեն խնայած ախոռներուն հասնելու, հազիւ հոն հասած, նկատած են որ ձիերէն չատերը անօթութենէն տանջուած իրենց կապերը կրծած եւ փախած են անունդ գտնելու համար։ Հանքի ուրիչ մէկ բաժանման մէջ կապուած քանի մը ուրիչ ձիեր գառնօրէն կը հնձնձէին սպասելով որ իրենց օգնութիւն հասցուի։ Խեղճ ձիերը անմիջապէս լարելին իրենց տրուած սնունդը։ Օգնութեան հասնողները զմայլելի յանդգնութիւններ գետ ունեցան, մինչև իրենց կէս մէջքը ջրերուն մէջ թափթփուած գրեթէ լողալ ճակատով թռուդիներու վրայ։ Ուրիշներ, սրահին խորը, գետնասէզ վառարանի մը չուրջը բոլորուած կը տաքնային։ Այս մարդիկ առանց անոնց, որոնք հանքի հետեւոր բաւիղներուն մէջ մոլորած էին։ Ազատարարները նկատեցին որ ջրհանները փակ մնալուն համար հանքային այդ վայրը փիչ մնայուր էր որ ամբողջանար, և եթէ գտնուող ժամ մոլ անոնք ուչանային 2½ միլիոն ֆրանքի մեծ ու անխուսափելի պիտի գառնար և հանքային գործեր վերսկսելու գործը տարի մը պիտի նա մնար։

ՆՈՐՎԷԿԻՈՅ մէջ վերջերս կատաղի փոթորիկներ եղած են։ Անոնցմէ վերջինը, որուն մասին փիչ տեղեկութիւններ հասած են դեռ, տասնի չափ նաւեր ընկղմած և նաւաբեկած է, 50 է աւելի անձերու կորուստ կայ։ Այդ նաւաբեկութեանց հետեւանօք սկիհօններու մեծ կայ։

ՆԻՒ ԵՕՐԿԻՆ կը գրեն թէ մեծատաքուստ Գր. Ռօքֆելլերը «Սև ձեռք» կոչուած չորագործներէ պատուիրակութեան մը դէմ գտնուած է, որոնք իրմէն պահանջած են 250,000 ֆր. հակառակ պատրագային մեծ սպառնալով։ Խիստ հակոդութիւն մը ի գործ կը գրուի։

ԿՈՄՄ ԼէՕՆ Թոլստոյի անյայտացման պատճառը կը վերագրեն այն անհամաձայնութեան զոր նա ունեցած է իր ընտանեաց հետ իր հնդինակութեանց վաճառման պատճառաւ, տեղի ունեցած անհամակարծութեան մը հետեւանօք։ Մէկ միլիոն րուպլի կուտային իր գրքերուն համար, Թոլստոյ մերժեց և յայտարարեց որ ինք աւելի նախապատիւ կը սեպէր իր գրքերը ազգին նուիրել։ Իսկ կինը կը կարծէր թէ արդէն ծախած է իր հնդինակութիւնները։ Այդ դէպքէն վերջ Թոլստոյ կը կարծէր թէ քաչուած ու առանձնացած էր Ա.Ֆրիքօսօֆ անուն իր մէկ մտերիմին տունը։ Թոլստոյի վանքի մը մէջ մեռնելուանալը Օրթոտօքս ժողովուրդը ահոր զղջման կը վերագրէ և այսու կը հաւատայ թէ եկեղեցին անոր վրայ յաղթանակ տարած է։

ԱՆԴՂԻՈՅ համար պիտի չինուի պատերազմական նաւ մը որ պիտի ըլլայ ամենէն վիթխարին, ամենէն արագընթացը և ամենահզօրը և որուն նամանը ցարդ նրւացած պիտի չըլլայ տմբողջ Անգղիոյ նաւային աչխարհին մէջ։ Նաւը պիտի չինուի «Լիոն» անուանով զրահաւորին ձեւովը, 28000 թոնս տարողութեամբ և 720 ոտնաչափ երկայնութեամբ. իսկ արագութիւնը պիտի ըլլայ ժամուան մէջ 30 հանգոյց, մինչդեռ «Լիոն»ինը ժամը 25-26½ հանգոյց է։

ՉԻՆԱԿԱՆ թերթերն առնելով եւրոպական թերթերը կը գրեն թէ Թաօ-Թանկ-Ֆուի մէջ Հոկտ. 14ին մեծ պայթում մը տեղի ունեցած է փչացնել կոչուած բանակին քառթուչի պահեստանոցին մէջ։ Վիթխարի պահեստանոցը որ յաղթական տաճարի մը երեւոյթն ունի եղեր և կը գըտնուի քաղաքին մէկ ծայրը, աւերակ եղեր է։ Պայթումի ժամանակ չէնքին մէջ 40 հոգի կը գտնուին եղեր, որոնցմէ 23ը մեռած են, իսկ միացեալները ծանրապէս վիրաւորուած։ կը կարծուի թէ երկաթի ընդհարումէ մը թռչող կայծ մը պատճառուած ըլլայ վառօդի տակառներուն պայթումին։

ԺԻԻԼ ԳԼԱՐԹԻ

ՓՈՔՐԻԿ ԺԱԳԸ

ԱՒԱԶԻՆ ՄԱՍ

Բ.

ՊՈԺՕՆԻ ՄԷՋ

Ռամպէր բան մը չէր հասկնար այս բոլոր եղածէն։ Իր ուղեղին մէջ ամէն բան իրար կը խառնուէին, իրարու կը զարնուէին։ Իրեն այնպէս թուեցաւ թէ իր առջեւ կը տեսնէր բազմութիւն մը, և քանի մը քայլ անդին՝ կառքին դռնակը բաց էր։ Նօէլը վեր վեր ցնծալով բարձերուն վրայ նետուեցաւ և երկու հոգի՝ մէկը փովը և միւսը դիմացը նստան։ Կառքը սկսելու պահուն՝ Նօէլ հարցուց պարզօրէն։

— Ո՞ւր կը տանիք զիս։

— Մինչ քոմիսէրը տեսնել չուզեցի՞ր ըսաւ քիչ մը հեղնութեամբ՝ զիմացը նըստող մարդը որուն ծունկերը կը չօչափէին Ռամպէրի ծունկերը։

— Իրաւ է, ըսաւ Ռամպէր։

— Ուրեմն... ըսաւ միւս խեղկատակը Ռամպէր չէր հասկնար։ Ցած, խիստ մեղմ ձայնով մը ըսաւ։

— Կը հաճիք թողլ տալ որ քիչ մը սրբուենքերս երկարեմ։ Շատ յոդնած եմ։

— Շատ քաղցի՛ք։

— Այո, գրեթէ ամբողջ օրը։

Խեղճը կըզդար թէ գլուխը կը ծանրանար. կարծես բարձերուն վրայ իր հանդիստը զտած էր և անտրտունջ կը թողուր որ տանին զինքը։ Կառքին ցնցումներէն կը տատանէր։ Թմրութիւն մը եկած էր վրան։

Վայրկեան մը յետոյ կառչը կանգ առաւ։ Ռամպէր ձիգ մը ընելով ոտք եղաւ, զինքը մղուցին խցիկ մը որ լուսաւորուած էր մանկենքէ զրասեղանի մը չորհնէին վրայ զրուած մոմերով։ Զրասեղանին առջեւ նստած էր կարմիր գէմքով գեր մարդ մը որ յայտնապէս սրտնեղած կը թուէր մարսողութիւնը խանգարած ըլլալնուն համար։

— Դուք կ՛ը պարոն քոմիսէրը, հարցուց Ռամպէր։

Քոմիսէրը՝ որ ձեռքերը իրարու կը խօսէին, և նօէլը կը զլուխին տարօրինակ կերպարանքով մը, մինչ այս վերջինը՝ այլ ևս խորհելէ զատրած և ինքնիր վրայ կտած՝ անչարժ կը կենար։ Կըզդար միայն թէ սաստիկ անօթի էր (օդին միչտ չի կազդուրեր), և կը վախնար որ անսուաղութենէ տկար չի մնայ։ Բառերը ժամ ետքը,

— Պ. Քոմիսէրը եկաւ, ըսաւ ձայն մը կիսաբաց դռնէ մը։

— Ա՜հ, ըսաւ Ռամպէր։ Լա՛ւ ինձի համար է։

Ռամպէր ճիգ մը ընելով ոտք եկաւ, զինքը մղուցին խցիկ մը որ լուսաւորուած էր մանկենքէ զրասեղանի մը չորհնէին վրայ զրուած մոմերով։ Զրասեղանին առջեւ նստած էր կարմիր գէմքով գեր մարդ մը որ յայտնապէս սրտնեղած կը թուէր մարսողութիւնը խանգարած ըլլալնուն համար։

— Դուք կ՛ը պարոն քոմիսէրը, հարցուց Ռամպէր։

Քոմիսէրը՝ որ ձեռքերը իրարու կը

Ազգային Անցուդարձ

Կ. ՊՕԼԻՍ

Տ. Կոմիտաս Վարդապետի նկատմամբ երաժշտութեան վրայ ընելիք բանախօսութիւնը յետաձգուեր է, որովհետեւ մերժուեր է Ղալաթիոյ Սուրբ Երրորդութեան տրամադրելի ընել, վարձ պահանջուեր է Կոմիտաս Վրդ.էն որպէս զի բանախօսելու թոյլատրուի։ Կովկասցի վարդապետը վերջին ծայր յուզուեր է այս կոչտ վերաբերութեան համար։ արդարև չատ զարմանալի է այս կարգադրութիւնը. Տէր Կոմիտաս մեր այն եզական աչխատաւորներէն մէկն է եղած որ ձրիարար ներկայացուցիչներ ըրած է չատ մը բարեգործական հաստատութեանց իւնդատ և իրեն համար կը զլացուի Ղալաթիոյ Սուրբ Երրորդութիւնը տրամադրել։

—Թատերական նախաբարութիւնը երկու մկզբներէն կը գրկած է Պատրիարքարան. առաջինով կիմացնէ թէ՝ մինչև ցարդ արտօնագիր չունեցող հայ վարժարաններուն աչակերտներն այս տարուան համար բացառապէս պիտի ընդունուին պետական վարժարաններուն մէջ, բայց յետաջիկայ տարի չպիտի վաւերացուի ա՛և է կերպով, մինչև որ արտօնագիրները չհատացուին. երկրորդ մկզբովն ալ կը պահանջուի Սզդ. վարժարաններու մէջ պաչտօնավարող ծնողներուն և այցելու ուսուցչաց ցանկը։

—Թիֆլիսէն Գազաթիոյ առաջնորդ Տ. Բարկէն Եպիսկոպ. Պօլիս հետագրած է թէ Թիֆլիսի առաջնորդ Դերապատիւ արքեպիսկոպոս Սահակեանց վախճանած է։

ԿՈՎԿԱՍ

Սարըզամիչէն Կովկասեան թերթերուն կը գրեն որ անցեալ ամսոյ կէսէն սկսեալ 150ի չափ գաղթականներ ռուսօ-թուրք սահմանագլխուէն վրայ հաստատուած քարանթիւնեան կատարելէ վերջ իրենց տեղերը հասած են։ Քարանթիւնեաներու պատճառաւ է որ չատեր կեռ հայրենիք վերադառնալու համար կը յամենան։ Սահմանադրութիւնէն ի վեր Սարըզամիչի գծով երկիր վերադարձողներու թիւը 42,000 մարդու կը հասնի արդէն։

— Ախալքալաքի Տատէշ գիւղին մէջ երեւան եկած է Թիֆլիսի չրջականերէն գիւղացի մը իր Սօնա անուն կնոջ հետ որ խաբեբայութեամբ կըզրաղի եղեր. Սօնան Թիֆլիսի կողմէն գացող Սուրբ մը կը նկատուի եղեր խնդ գիւղացիներուն որոնց այդպէս ալ հաւատացուցեր է իր ամուսինը. Սօնան իշխաներ է գիւղի քահանային տունը. սև քօղերով ծածկուած, լաւ զգեստներ հագած և բաւական ալ գեղեցիկ կին մըն է եղեր այս նորեկ սուրբը, որ քահանային տանը մէջ կը բազմի եղեր աթոռի մը վրայ, ձեռքը ունենալով բրոնզած ոսկեզօծ չրջանակով Ս. Գէորգի պատկերը և իր չուրջը կը վառուին եղեր մոմեր։ Հոն այցելողներէն այդ նոր սուրբ Սօնան երեք տեսակ նուէրներ կընդունի եղեր, աղքատէն 25 կոպէկ, միջակէն 50 կոպէկ և հարուստէն մէկ րուպլի. ասոնց մէ գլուխ իրր նուէր կըստանայ եղեր ճոխ կտորներ, ասիլ, արծաթ և զարդակներ, և այսպէսով կը կոչ պտի եղեր դիւղացիները։

Տեղական Լուրեր

ԿԻՐԱԿԻ գիշեր, քաղաքիս նախկին կառավար և այժմ Մոսկուայի նախարար վախճ. Մանճուա Մուխթար պէյ քաղաքս ժամանեց Ուչաքէն, ուր Ն. Վախմուխիենը կայան առած էր Պօլսէն կլլելէ վերջ։ Նոյն առաւօտ Վալիին տեղապահ Թէվֆիք պէյ, Քաղաքապետութեան նախագահը և բազմաթիւ բարձրաստիճան պաչտօնեաներ Մաղնիսա գացած էին Նախարարին ընդառաջ։ Սարուխանի և Տէնիզլիի Միւթէսարըֆները, որոնք նախանձպս Մաղնիսա կը գտնուէին, Նախարարին վակոնը բազմցան։ Երկաթուղւոյ գնացքը ճամբայ կ'ելլէ առաջ Ն. Վախմուխիենը արտասովիչ խօսքեր ուղղեց Մաղնիսայի բնակչութեան, որոնք կայարանին մայթերուն վրայ խռնուած էին։ Մէկնումէկի կայարանը երբ գնացքը կանգ առաւ, Նախարարը նմանապէս խօսքեր ուղղեց այն հետաքրքիր Մէկնմէկնոյի բազմականներուն, որոնք կայարան փութացած էին իրենց նախկին սիրելի կառավարը անգամ մը ևս տեսնելու։ Փօրթէլիոյի մէջ Ն. Վախմուխիենը վար իջաւ իր Սալօն-Վակոնէն և խօսքեր ուղղեց արուարձանին այն յայտնի անձնաւորութեանց որ անոր գնացքին դիմաւորել եկած էին։ Ապա Պաստահանէի կայարանը հասաւ, ուր զինուորական յարգանքներ ընծայուեցան նոր Նախարարին։ Կայարանի սրահներուն մէջ գինքը ընդունեցին զօրավար Էնվէր փաչա, Ոստիկանապետը, Քաղաքապետարանի անդամները, Ֆրանսական հիւպատոսը և փոխհիւպատոսը և բազմաթիւ նշանաւոր անձնաւորութիւններ։ Նորին Վախմուխիան բարեգալուստի մաղթանքներուն ի պատասխան Օսմանեան Նախարարը ճառ մը արտասանեց, ուր ի մէջ այլոց ըսաւ թէ՝ իր նոր պաչտօնին մէջ ալ ինքը միչտ պիտի յիչէ Իզմիրը և անոր համար պիտի աչխատի հետևիլն ալ, առանց երբէք մոռնալու Իզմիրի վիչտակները։

ՎՍԵՄ. Մահմուտ Մուխթար պէյ ընդունելութիւններ պիտի ընէ այսօր, կէս օրէն ետք ժամը 4–7, Բրամէր փալասի մէջ, բոլոր իր բարեկամ ծանօթներուն, ինչպէս նաև օտար գաղութի ներկայացուցիչներուն։ Ն. Վախմուխիենը ժամանակ չունենալով մասնաւոր կոչնագրեր ուղղելու, լրագրական բերնով հրաւէր ուղղած է իրեն այցելողները ընդունելու Բրամէր Փալասի սրահներուն մէջ։

ԲՈՂՈՍԻԱ Իտալական ընդհանուր հիւպատոս Պր. Թօսքանի, որ բաւական ժամանակէ ի վեր հիւանդանոցին մէջ անկողնոյ կը ծառայէր, ուրախութեամբ կը լսենք թէ այս օրերս ապաքինած ըլլալով Գօրաչիւ պիտի երթայ ամէնէն ևս կազդուրելու համար։

ԲՕԼԷՐԱՆ.— Առողջապահական վարչութենէն ստացած երկու պաչտօնագրերէ կիմանանք թէ քաղաքիս մէջ սկիզբն առնէ չէ այսօր փոլէրային 11 հաստատուած դէպքեր պատահած են, որոնցմէ 5ը մեռած և միւսները ապաքինութեան ճամբուն վրայ են։ Բօլէրային ամէնէն չատ պատահած կողմն է Իբի Չէչմէ կոչուած տեղը որուն ջրերը պատճառ կը նկատուին ախտին տարածուելուն. Քաղաքապետութիւնը հարկ եղած միջոցները ձեռք է առեր այդ ջրերուն համար հարկ եղածը ի գործ դընելու։

ՁԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ պաչտօնատունէն հասած կոչնագիր մը կը ծանուցանէ որ իսլամ և ոչ իսլամ 22 տարեկան պինուորագրուները իրենց թաղերու մէսլիհաթներուն ընկերակցութեամբ ամսոյս 8ին, երկկ երկուչաբթի պէտք էր ներկայանային զօրանոցը։

ԳՕՐՏԻԼԻՕԻ հայոց Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ փողոցը կարելի եղածին չափ սալարկուեցաւ վերջերս։ Սակայն կիրակի օրուան տեղացած տեղատարափի միջոցին, լճակի մը երեւումը առած էր եկեղեցիին մինչև ծալափը գտնուած միջոցը։

ԿԻՐԱԿԻ առաւօտեան անձրևին միջոցին, կեդրոնական Բանկին և Ա.Է.Կի տրպարանին միջև գտնուած հողամասը անանցանելի զարձած էր լճացած ջուրերէն։

ՄԵՐ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ
1911

Բ. ՏԱՐԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏՊԱՐԱՆ «ՇԱՆԹ»Ի

Տարեց յց — Վիպական — Սրձակ — Բանաստեղծական — Պատմական — Նկարագրական — Դիզարուեստական — Երկիթական — Վիճակագրական — Հետաքրքրական նիւթերով՝

50է ասլի գանազան նկարներով։

ԴԻՆ 5 ՂՐՈՒՇ

Կեդրոնատեղի Մամուրեան Տպարան։

Հ. ՇԱՀՈՒՄ

Հաստատեալ 1894 — ԻԶՄԻՐ

ԹԷ Ի՞ՆՉ Է ՄԵՐ ԳՈՐԾԸ

ՁԱՄԲՈՐԴՆԵՐՈՒ ձրիապէս տալ՝ ամենաձիշդ տեղեկութիւններ բոլոր չոգենաւային ընկերութեանց փոխադրութիւններուն և անոնց գիներուն և մեկնման թուականներուն վրայ։

ԱՇԽԱՏԱՒՈՐ ամեն կողմերու համար հայթայթել՝ ուզղակի տոմսակներ, ընկերութեանց ապահովներուն մէջ որոշուած գիներով։

ՁԱՄԲՈՐԴՆԵՐՈՒ հանդստութեան համար՝ ամենէ լաւ քալիճները տրամադրելի ընել։

ՀԱՅԹԱՅԹԵԼ՝ աչխարհիս ամէն կողմէն Իզմիր կամ այլուր փոխադրուիլ ուզողներուն՝ Իզմիրի մէջ կանխատես վճարուած երթևեկութեան տոմսակներ։

ԴԱՂԹԱԿԱԿԱՆՆԵՐ փոխադրող մեծ ընկերութեանց հետ մեր ունեցած մասնաւոր կարգադրութեանց համեմատ, դիւրութիւններ տալ գաղթականներուս, զիզխալ գիներով տոմսակներ տալով Ամերիկայի կամ աչխարհիս ամէն կողմերու համար։

ՂՐԿԵԼ՝ ամեն տեսակ ապրանք, պահած, քալի աչխարհիս ամեն կողմերը ապահով, արագ և նպաստաւոր գիներով ու պայմաններով։

ՅԱՆՁՆԵԼ՝ մեզի վստահուած ապրանքները կամ իրեղէնները, (մաքսային և չոգենաւային բոլոր ձևակերպութիւնները ու ծախսերը ի գործ ընելով) նշանակուած անձին նոյնիսկ բնակարանը։

ՐՆԾԱՅԵԼ՝ մեր յաճախորդներուն ամէն տեսակ դիւրութիւններ, բոլոր գլխաւոր քաղաքներու մէջ մեր ունեցած 1000է աւելի Թղթակիցներու ձեռամբ։

ՍՏԱՆՁՆԵԼ՝ Եւրոպայէ և Ամերիկայէ հասած ամեն տեսակ ապրանքներու թրանզիթը մէկ կղզիները և մէկ ներքին գաւառները։

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՏԱԼ՝ քաղաքիս բոլորովին մկրնել ուզող ընտանիքներու կամ կարասիքը փոխադրելով ուր որ ըլլայ, որոչելով նախապէս անոնց փոխադրութեան վարձքը, ամենամեծ խնամքով չանձնելու համար մինչև որոչուած քաղքին մաքսատունը, և ի հարկին, ըստ պայմանագրութեան, նոյնիսկ իրենց հաստատուելիք քաղքին բնակարանը։

ՀԱՆՁԵԼ ՏԱԼ՝ Իզմիր հասած ապրանքներ մաքսատունէն դիւրաւտչելի պայմաններով։

ԴԻՒՆՁԵԼ՝ ղրկուելու համար չանձնուած ապրանքներու փոխարժէքը՝ ուղարկուած քաղքին մէջ ապրանքի չանձնումի պահուն և այստեղ վճարել անոնց փոխարէնը։

Տանն և վից տարուան փորձառութեամբ ի վիճակի ենք ամեն կերպով գոհացնելու մեր ամենէն գժուարահաճ չաճախորդները և մեզ դիմողները պիտի օգտուին մեր ամեն ճիգերու վրայ ունեցած գործառնութիւններէն։

100—77

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՕԼԻՍ, 7 Նոյ.— «Մխիթարեան և Յառաջդիմութիւն» ընկերութեան պատկանող պատգամաւորները արտաքոյ կարգի գումարում մը ունեցան։ Նորէն խորհրդակցութիւններ եղան ի մասին նախապարակաան փոփոխութեանց մասին։

ՆՈՑՆ.— Այն խումբը որ յոյն երիտասարդներու նախաձեռնութեամբ կազմուած էր, կը թուի թէ կորիզը պիտի դառնայ, որուն չուրջը պիտի կեդրոնանան բոլոր երեսփոխանները, բոլոր ոչ-իսլամ կուսակցութեանց, որպէս հաւասարապէս պիտի կազմաւորուի ազգայնականներու կուսակցութիւնը։

ՆՈՑՆ.— Լէօն Թօլստոյի մահուան լուրը կը հաստատուի։

ՆՈՑՆ.— Ս. Բեռնարդուրկէն կը հեռագրեն թէ Լէօն Թօլստոյի մահուան լուրը պաչտօնապէս ծանուցուած է։

ՆՈՑՆ.— Հնդկաստանի անձրևներու հետևանօք Ասիրօփաման և Արաթաս գետերը յորդած և իրենց չրջականերուն վնաս պատճառած են։

ՆՈՑՆ.— Հանրօգուտ չինութեանց, Առտառներու և հանքերու, Ներքին գործոց և Էվգաֆի նախարարութեանց տեղ ուրիշներ ընտրուած ըլլալուն պատճառով, նախարարական փոփոխութիւն մը անհրաժեչտ կը համարուի։

Ա. ՄԱԹԻԿԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱԱՓՐԻՋ ԵՒ ՎԱՐՄԱՅՈՐԴԱՐ

Հաստատեալ 1873

Պատիւ ունինք ծանուցանելու արդոյ Հայ Հասարակութեան ինչպէս նաև մեր բազմաթիւ յաճախորդաց՝ թէ մեր Հայնոցի Սալօնը փոխադրուած է Ֆրանկաց Մաղ Բասած Դուլումճիեան (Ալեօմի) նորագոյն և չքեղ կահաւորումով։

Հաստատութեանս մօտ քառանամեայ յարատեւութիւնը, անսպառիւ մաքրութեան և կանոնաւոր սպասարկութեան մասին իր վայելած անժխտելի համբաւը՝ որոնցմով համակրութեան մթնոլորտ մը ստեղծած է իր չուրջ, ամէն վստահութիւն կը ներչընչեն մեզ թէ պատուարժան հասարակութիւնը և մեր բոլոր յաճախորդք պիտի չարունակեն քան առչնոյն պատուել մեր նոր Սալօնը։

Յարգանքներով

100—67 *Ա. ՄԱԹԻԿԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ*

«ԴԱՇԻՆՔ» կը ծախուի Ֆրանկաց Թաղ Պօն Մարչէի դիմաց ԴՕՄԻԻ ծխավաճառին մօտ։ Բարափանց վրայ Քրէմէրի ծառած վԱՄԻԼ ծխավաճառին մօտ։

ԱՐՏՕՆԱԿԻՑ Հ. ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

չիկէր խրոխտ կերպարանքով մը, կարծես յանկարծակիի եկաւ, և փիչ մը վիրաւորուած զգաց ինքզինքը՝ Ռամպէրի կողմէ հարցաքննուելու համար, այն պահուն որ ինք կը պատրաստուէր հարցաքննելու, Ասիկա դերերը յետադրձել էր։ Սակայն ստիկանական քննիչը, առանց Նօէլէն հրաւիրելու որ պատճառները յարգէ ուզղակի անոր երեսը նայեցաւ և պատասխանեց։

— Այո՛։

— Ուրեմն, պատասխանեց գործառուորը, վկայութիւնս պիտի ստանաք։

— Ներողութի՛ւն, ըսաւ ստիկանութեան քննիչը։

Կուզեր վերստին իր աստիճան գրաւել և իրերը բերել պատչաճութեան սահմանին, Նե՛ւ սկսաւ ինք հարցաքննել Ռամպերը։

Նօէլ նախ անկեղծ և համարձակ կերպով պատասխանեց իրեն ուղուած հարցումներուն Մարդ մը սպաննուած էր։ ինք դիպուածով հոն գտնուած և տեսած էր սպանութիւնը և ներկայ եղած ամբողջ ամբարձի մը վերջին հառաչանքին։ Ինք չէր ճանչնար զարնուողը, իսկ սպաննողին դէմքը հազիւ ընդ նկատած էր։ Բայց դեռ իր ականջին մէջ կը հնչէր անոր սեւազգին ձայնը, և իր աչքերուն առջև կը տեսնէր անոր կատարագին դէմքը՝ իր վայրէն ցոլքեր արձակող սև մորուքով։ Բոմիէրը թոյլ կուտար որ Նօէլ խօսի, ոգևորուի այս կերպին պատմութեամբ, և ճչմարիտ յուզումի մը տակէն ակնոյժ եր տեսայեալութեամբը և չարժանէներուն Ը կարագրէ այն տեսարանը որուն ականատես եղած էր պահ մը առաջ. քօմիսէրը՝ մտիկ ըրած միջոցին՝ գլուխը վար կը ծռէր և իր արտանետներուն մէջ Ռամպերը կը գիտէր ստէպ մինչև գլուխը։ Իր դերուկ ժամերով կուրծքէն կախուած ժամացոյցի չղթային հարուածներ կուտար։

Երբ Ռամպէր իր պատմութիւնը վերջացուց, ստիկանութեան քննիչը գլուխը վեր առաւ և աչքերը չհատակ իր առջևը յառած։

— Այսպէս ուրեմն ըսաւ դանդաղօրէն, կուրանալ սպաննած ըլլալով այն անձը (այս բառին վրայ վայրկեան մը կանգ առաւ) որուն դիակը գտնուեցաւ...

Ռամպէր, երբ թէ լաւ չլսեր իրեն ուղղուած հարցումին իմաստը, մի առմի մտիկ կընէր այն խօսքերը զոր տեսակ մը ապահովութեամբ՝ հատիկ հատիկ կ'արտասանէր ստիկանը։ Աւելի, Ռամպէր չէր հասկնար թէ ինչ կը նչանակէր «Սպաննած դլլալիով կ'ուրանալ» խօսքը։

Ինչ տարօրինակ պատասխան այն անկեղծ, տղեխարչ պատմութեան դոր պահ մը առաջ բրած էր, Կուրանալ։ Տակաւին չէր կրնար կշռել իրեն ուղղուած հարցումին կարևորութիւնը։ Իր ուղեղը կ'ամպոտէր։ Այս գժնդակ օրը՝ առտուընէ մինչև իրիկուն՝ բարկութիւնէն տաղտ գործած էր։

(Շարունակելի)

ԲՈՒՆ ՏԵՂԸ

ԱՄԵՆ ԻՆՉԻ ՀԱՄԱՐ ☜

ԵԹԷ ԱՄԵՆ ԲԱՆԻ ՄԷՋ ԿՈՒԶԷՔ ՕԳՏՈՒԻԼ

Կահաւորման ամենէ անհրաժեշտ պէտքերը պիտի գտնէք

Տ. ՏՕՆԻԿԵԱՆ ԵՒ Ը[ՆԿ.]

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԲՈՒՆ ՄԷՋ

ՇԻՇԷՃԻԼԷՐ ՓՈՂՈՑ Թ· 63-65

Դուք որ ձեր առեւտուրը կատարելու պէտք ունիք, Դուք որ առեւտրական պատրաստութիւն կը տեսնէք, Դուք որ ձեր գրասենեակը կահաւորել կը փափաքիք, ձեր տրամադրութեան տակ ունիք վաճառատունն մը որ առաջին անգամ ըլլալով Իզմիրի մէջ կ'գտնէ տեղ գեղեցիկ օրիորդներ ալ պատկանելով:

Ձոխ ու գրաւիչ գանազանութիւն սրօֆաներու, Սեղանի ծածկոցներու, Մանձակալներու, Բուրդէ ու բանպակէ պատնիչներու, Մաչանպաներու, Օրօրոցներու, Ձիպլեսիրիկցուներու, Երիօներու, Գորգերու եւն. եւն.,

50—22 ՍՓՕՐՆԵՐ *14 դուշի անհատական գիւղեն սկսեալ որչափ ուզէ վճարել տեղեկութիւն դժուարահաճ հաշակի տէր տիկինը:*

ԱՅՍ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ WHISKYՆ
ԿԸ ԴՏՆՈՒԻ ԱՄԲԱՆ ՏԵՂ

ՓՈՐՁԵՑԷՔ ԳԻՏԻ ՀԱՒՆԻՒ: 150—22

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ՔԱՄԷԼԻԱ

(ՆԱԽՈՐԴ ՍԱՄԱՐԻԹԻՆ)

ԵՒ

ՄԱՍՆԱՁԻՒՂ ՖՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ Թ· 33

Վաճառատունս մէջ կը գտնուին ամէն ճաշակի յարմար ապրանքներ:

Ձմեռնային յատուկ հագուստներ, ընդունած ինք մեծագնեայ ապրանք, որոնք պիտի կրնան գոհացնել ամենէ խրթնաճաշակները:

Գիներու անհամեմատ ժամանակին, ապրանքներու ստուգութիւն անմրցելի է Այցելեցէք անգամ մը ԿԱՄԵԼԻԱՑԻ վաճառատունը համոզուելու համար:

125—74 ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՆՐԲԱՁԱՇՆԱԿ ՏԻԿՆԱՆՑ

Ձեր գնուածները միշտ ԼՈՒՎՐԸ au «LOUVRE» վաճառատունէն, Ֆրանկաց Թաղ Ուր գանաք, ճաշակի նորութիւն, Տնտակներու ճոխութիւն և Բարիզեան ամենավեր, չին նորաձեւութիւն (Dernière Création).

Եղանակի վերջին նորութիւնները ինչպէս՝

Շէվիօթ (cheviotte), *կրօս սէրժ* (grosse cerge), *Տիագոնալ* (Dsagonal gros cole)—*Հոմսփուն* (Homespun), *Սանկլիւ* (Sanglieu), *Բօթ շըվալ* (cote cheval) *Սաթէն տիրէկտր թուալ* (Satin Diréctoir), *Սաթէն սոլէյլ* (Satin Soleil), *Գաշըմիր սը սուա* (Cachem de soie) Amazon décatic etc. —*Ամենանոր գոյներով և անմրցելի գիներով:*

«ԼՈՒՎՐԸ» Ֆրանկաց Թաղ

150—75 ԳԱԼՓԱՔԵԱՆ ՈՒ ԿԻՒՐԻՒՆԼԵԱՆ

ԱՆՏՐԷԱ ՏԱՄԻԱՆՕ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Գ[ԼԽԱ]ՐԿՆԵԵՐՈՒ

Բասմաճ Կուսուփ 6 — ԻԶՄԻՐ

Ձմեռուան եղանակին համար առաջնակարգ գլխարկներու վաճառատունն է, ուր կգտնուին Անգլիական անուանի Կրէյմ և Իտալական հռչակաւոր Ճըմբրիա գործարանաց գլխարկները:

Ամէն ձեւերով ամենավերջին նորաձեւութիւններ:

ՄԱՔՈՒՐ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ ԵՒ ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ 150—18

ԿԵՂՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ

ՁԱՐԵՀ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐ

Հայոց թաղ Ըւշիտիէ Ձատուէսի

Կեղրոնական դեղարանը պատեհարիպէտք չունի, ծանօթ է արդէն բոլոր Իզմիրի:

Թարմ և անխարդախ դեղեր, պատրաստութիւնը արագ և կարևորը աժան:

Հոն կ'յաճախեն ականաւոր բժիշկներ:

150—118

ԲԱԲԱՋԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՖՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ

Վաճառատունս մէջ կը գտնէք ամէն տեսակ Ճարտարական և Նրբագործական ապրանքներ:

ՁԱՐՈՆԱԿԱՆ ծախճապակիէ թէյի ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ սպասներ, Մետաղեայ թաշկինակներ, վզնոցներ, Տուփեր, խոզանակներ եւն.:

ՄԱԶԱԻԱԹԻ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԹԷՅԸ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ընտիր ապրանքներ, Գուլպաներ, Թաշկինակներ, Օձիկներ, Փողկապներ, Շապիկներ եւն. եւն.:

Ճաշակաւոր եւ աժան: 150—96

ԹՕՄԱՔ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ս. ԲԵՌԶՊՈՒՐԿ

Դրամագլուխ ամբողջու-

Թեամբ տրուած	*Ֆր.* 10,666,660
Պահեստի գումար	» 187,322,000
Ապահովագր. վճարեալ	» 581,115,000
Ապահովագրեալ գլխովճար 1908 ընդունուած	» 83,232,000

Ապահովագրութիւն՝ կրակի դէմ փոխադրութեանց դէմ, կեանքի համար, Ամեն տեսակ արկածներու դէմ ճամբորդական ամեն վտանգներու համար գնահ. եւն. եւն.:

Տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. Ներկայացուցիչներուն:

ՄՕՐՈՒԲԵԱՆ ԵՒ ԴՈՒՋԻՆՕՐՈՒՕ

150—68 Բասած Եուսուֆ 14

ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ԼՕՆԴՈՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1848 Ի[Ն]

Գոյք Ընկերութեան	*Ա. Ո.*	9,014,532
Տարեկան հասոյթ	» »	1,438,659
Վճարուած գումար	» »	20,474,666

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

ԼՈՆԴՈՆ

Ընկերութեան Ապահովագրական ընդհ. կանոններու մէջ մանաւանդ 24րդ յօդուածը խիստ ուշագրաւ ըլլալով կ'ներկայնք, որով «Ընկերութիւնը կ'ընդունի Օսմ. դատարաններու վճիռներն ի՛ և է տարբերութեանց առջև»:

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն

50—30 C. WAITTALL & C[O]

Յ. ԹՈՊԱԼԵԱՆ

Մանուֆէքթուրական պանգոկներու, թէյհֆոններու և թասլօներու ջենութեանց:

Կ'այցելէ վաճառողներու և իր չէնաձներուն և նորոգութիւններուն համար կ'հրաւիրէ ամբողջ տարի մը, առնելու պարագային զանոնք կրկին կանոնաւորելու, առանց նորէն վարձապին պահանջելու:

Փափաքողը կրնան դիմել կամ իրենց հասցէն գրկել Տպարանս: 20—9

NATIONAL UNION SOCIETY L[TD]

ՈՐՈՒ ԳՈՐԾԸ ՓՈԽԱՆՑՈՒԱԾ ՈՒ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԱԾ Է

PHOENIX ASSURANCE COMPANY LTD[.]

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ ԼՕՆՏՕՆ ՄԷՋ 1782 Ի[Ն]

ՀՐԴԵՀԻ ՁԻՒՂ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀ ՏՍ	*Ա. Ո.*	*4,500,000*
ՏԱՐԵԿԱՆ ԲՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ	» »	*1,500,000*
ՄԻՆՉԵՒ ԱՅՍՕՐ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐՈՒ ՓՈԽԱՐԻՆԸ ԱՒԵԼԻ ԲԱՆ	» »	*45,000,000*

Այս հանրածանօթ ընկերութիւնը կ'առ ապահովագրէ ամեն տեսակ չէնքեր, ապրանք հարստիք, կյանն նպաստաւոր պայմաններով:

Իզմիրի լիազօր ներկայացուցիչները

150—36 Լ. և Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

Այի Եօրկի Կոստանդ Սիւրիահան Ֆէրհանէ Թիւ 9—13

ROYAL EXCHANCE ASSURANCE

ՌՈՅԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1720ին Ի ԼՕՆԴՈՆ

Գոյք ընկերութեան	*Ա. Ո.*	5,000,000
Վճարեալ Ապահովագրեալներու	» »	42,000,000

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ.— Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ և ամեն տեսակ կալուածք, կահասիք, ապրանք, նպաստաւոր պայմաններով:

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ.— Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամբողջ կեանքի տևողութեան վրայ: Նաև ապահովագրութիւնք, Ընկերութեամբ ապահովագրութիւն են. են.: Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Կ. Ո. ՈՍԿԱՆԵԱՆի
Փնտիչ պատուիրակ

Ս. ՈՒԻՔՋOL ԵՒ ԸՆԿ
Ընդհ. Գոլ Ծախպներ